

Cuvântul Ardealului

Organ al Partidului Poporului

Apare afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., ar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an

Atac liberal — potmolit

— Din ședința Consiliului Municipiului Arad din ziua de 5 Mai —

In nenumărate rânduri am arătat detaliat, justificând chiar și cu acte doveditoare reproducește în ziarul nostru că, conducătorii partidului liberal din loc (ca și din toată țara în loc să se ocupe cu mult zel de interesele generale conlucrând cu membrii tuturor partidelor, aleargă setosi după născociri senzationale! De sunt bazate — de nu — când afirmă ceva, fac valvă mare, se apără în fața lumii că, sunt agili și că se ocupă de tot ce este de interes general, declarând de atare ori ce machinație a lor cari, prin proba contrarie, ce spre nenocirea lor și prin puterea aderării mai repede se justifică, de căt ei ar crede, îi lasă întotdeauna în rușinea, ce însă din partea lor se uită și mai repede! Și țiganul își fură desagul, ca să-și facă obiceiul! Astfel și liberalii noștri — atacă, calomniază și fac tot ce altora li-e rușine — numai să-și facă obiceiul!

Să intrunit în ziua de eri parlamentul Aradului, spre a se hotărî asupra chestiunilor gospodărești a Municipiului, după cari apoi s'au inceput interpelațiile (Un drept ce-l are fiecare dintre consilieri a face propunerii, sau obiecționări, pentru — sau în contra vr'unui lucru de importanță).

Astfel, după ce s'a discutat chestiunea cu asfaltarea străzilor și chestia pavajului drumurilor de povoară, chestia parcelării unor teritorii, deschiderii de străzi noi, delegarea membrilor consiliului etc. a urmat mult aşteptatul moment de delegatul partidului liberal din loc dl dr. Mihail Mărcuș, când credea că — va arăta cetățenilor orașului și județului, cum, conducătorii averescani de azi „imbătați de patima politicei”, calcă în picioare legile și asupresc din ură chiar și mișcările culturale, sociale, de propagandă națională etc.

Dl Mărcuș și-a ridicat cuvântul condamnând pe dl primar al Municipiului și pe dl prefect al județului mai apoi, pentru că ar fi refuzat cedarea Palatului Cultural pe ziua de 8 Mai, când dl fost ministru Duca urma să fie o conferință cu tema național-culturală (răzb. 1877—78).

Și de data aceasta repede s'a

clarificat situația stabilindu-se adevărul prin răspunsul lui primar Angel ce a fost urmat de aplauzele semnificative a lui dr. Silviu Moldovan, aplauze — care au consumat tot calmul acumulat în dl dr. Mărcuș.

Cu toate că am asistat la aceasta scenă totuș — fiindcă să atras în discuție și persoana lui prefect Vasile Boneu, am crezut de cuvintă a-i cere unele lămuriri spre a lămuri și mai bine opinia publică.

Lată ce ne declară dl prefect Boneu: „Cat privește declarația lui dr. Mărcuș și afirmațiunile sale, declar că sunt absolut eronate și evidențiază că dsa, în ori ce mișcare, este condus, de interese politice. Eu am dovedit și în trecut, ca și funcționar al județului ca și în prezent că, nici când n'am refuzat să tot concursul meu oricare mișcări culturale, naționale, filantropice, sociale, etc. Am dovedit-o aceasta și în alte chestiuni locale, unde în interesul local, cultural etc. am conlucrat cu toate partidele politice, deci e evident că în această cazuri niciodată n'am privit chestiunile prin prisma politică.

Ca pînde zdrobitoare sunt: constituirea consiliului județean, alegera consiliilor comunale, constituirea comitetului sănătăților etc. Excepționând dela acestea, niciodată nu am dispus nici din greșală, nimic în ce privește chestiunile Municipiului Arad, care conform dispozițiunilor legii pentru unif. administrativă art. 16, stă, în directă legătură cu ministerul de interne.

Ba, chiar în baza art. 11 din aceeași lege, atribuțiile prefectului sunt bine determinate când se precizează că, Municipiul este pendinte de Ministerul de Interne, care are tutela asupra lui. — Cum credea deci, dl Mărcuș că aș fi dat ordine primarului, de a nu ceda Palatul Cultural, pentru a se tine o conferință a Asociației Astra-Sibiu în întreaga chestiune, ca să lămuresc publicul despre atitudinea mea, vă pun la dispoziție telegrama ce am trimis-o Astrei, din care se vede clar intenția mea, cari erau doar, aducerea la înălținire a dorinței M. S. Regelui, ca ziua

de 10 Mai să se serbeze cu mai mare fast!

Nr. 13602—1927.

Asociația pentru literatura română și cultura poporului român „Astra” Sibiu

Am fost informat din întâmplare în ultimul moment că în ziua de 8 Mai ar urma să se înă o conferință cu privire la evenimentele războului 1877—78 și cum deși apreciem însemnatatea acestor conferințe astăzi că ziua aleasă nu este binevenită concordând cu alte sărbători ce am intenționat să le aranjeză împreună cu Primăria stop Vă rugăm să fixa o altă zi pentru această conferință și anume după ziua de 10 Mai când necondiționat ca întotdeauna veți avea întreg concursul nostru și al primăriei stop.

Prefectul județului Arad: Boneu

Excepționând dela aceste considerații pe deplin justificate dl dr. Mărcuș să știe că, venind la mine dl dr. T. Botiș, directorul despartământului Astrei-Arad, și comunicându-i că nu se va ține la 8 cor. aceeași conferință, ci la 10 Mai (l!) nu s'a făcut obiectiv, căci în deplin acord cu dl general, comandantul Diviziei din Arad și dl primar al Municipiului, am prevăzut și inarticulat în programul serbării de 10 Mai și la această conferință, deși — și la această conferință va confira dl fost ministru Tătărescu, care cade

în aceeași categorie cu dl fost ministru Duca, căci se știe — aparține altui partid politic.

Deci unde e politica? — Ce sunt oare intențiiile domnului dr. Mărcuș? —

Atât — despre aceasta chestiune! — Am ținut să amintim și să arătăm în amănuntele ei starea faptică și îndeosebi felul, cum membrii partidului liberal se folosesc de tot felul de mijloace și minciuni grosolane, pentru să încerce să arate în culori negre, pe membrii și conducătorii partidului averescan, umplând apoi — deși desmințiti — coloanele ziarelor liberale cu fel de fel de inventii, cari de altfel prin conținutul lor minciinos, sunt caracteristice și asemănătoare, celor cari le inventează. A.

Generalul Averescu va merge la Londra

Londra. — „Daily Telegraph“ este informat, că în curând primul ministru român dl general Averescu va face o călătorie la Londra în scopul unor tratative de ordin politic extern în legătură cu situația creială României de raporturile franco-italiene.

Totodată dl general Averescu va interveni pentru a se grăbi acordarea imprumutului solicitat în Anglia.

Cetiți și răspândiți Cuvântul Ardealului

Conul Dumitrache Petcu

...»aș; astă nu-i nimic, da să-ți spun eu ce mi s'a întâmplat acum patruzeci... Nu îstăi să văd...« Si conu Dumitrachi, ducându-și degetul la frunte, închide puțin ochii, căută în datele marilor evenimente istorice pe care le-a apucat dsa, un punct de orientare cronologică... și tactică, cu aceleaș vorbe întârziate, cu aceleaș gesturi somnoroase, îți povestește, în loc de una, mai multe întâmplări minunate, pe care probabil are să îi spule și mâine. E de vre-o săptămână de ani, dar se ține bine pe picioare.

Vara se duce în toate serile pe jos la șosea, se aşează pe o bancă, pe aproape de chioșc, ca să audă muzica, își scoate pălăria, și-și sterge bînisor cu batista capul chei, lustruit ca fildeșul, apoi se deschide la vestă... toate acestea mișcări le face încet, cu oarecare anevoieță, — proporțile în cari își-a dezvoltat pântecile, par a fi scurtagăbrațele. E fericit și dacă ar avea în momentele acestea un cunoscut căruia să-i povestească ciclul său de amintiri, ar fi și mai fericit.

„Eu am inceput negoțul cu'a iarmilică — atâta am avut — și am cumpărat, cum era pe vremea aceea, unsprezec-

helcele de miel, și am făcut unsprezece căciuli, și m'am dus cu ele la iarmaroc la Buzău.« Conu Dumitrachi povesteste întotdeauna pe larg istoria căciuilor, abia pomenește însă în treacăt despre cele trei neveste răposate, dela cari i-a rămas ceva mai mult decât dela căciulii... și lacheie cu obiceiuita frază: »Am murit, smurcit mult, și am fost om chibzuit. Azi, slavă lui Dumnezeu, nu mă pot plâng, am cu ce trăie.

— Cred și eu, când are cineva patru milioane...

— Cât? și bătrânul face ochii mari speriați, și începe să se jure.

— Nu te jura, boerule, că nu ție la nimeni.

— Nu-i vorba de luat, n-am; — măști mulțumi eu să am măcar pe sfert din căt spune lumea...

Acum 14 ani a fost ales deputat o glorie despre care nu prea îl place să povestească.

În cameră, doi tineri, cari se tineau numai de drăcii, văzându-l străin și sastisit, l-au luat dia prima zi sub ocrotirea lor. L-au instalat într-un fotoliu din fud, între ei, i-au scris numele pe pupitru, și i-au spus că în

Situatia interna

— Un interview al lui Vaida căre nu spune nimic. — Familia regală la ședința festivă a Camerei. — Legea imprevizunelui. — Anulare de credite —

Ziarul „Patria” din Cluj reproduce la loc de frunte un interview al lui Vaida-Voevod, — acordat ziarului „Erdélyi Hirlap” din Arad, — care „este o superioară intelectualitate, iar ca om este cel mai cuceritor”, cum și scrie confratele maghiar despre dumneasa.

In acest interview dl Vaida ca șef de partid și ca fost prim-ministru, dă următoarele „mari directive” și „lămuriri”:

— Ce orientare are Jara în politica externă?

— Astă n-o știe decât d-nul Mihaiu.

— Dar care sunt planurile guvernului?

— Astă nici guvernul n-o știe.

— Ce păreri aveți despre fascism?

— Nu e pentru noi.

„Superioara intelectualitate” a lui Vaida-Voevod desigur că putea găsi și alte explicații și lămuriri decât sibilicele răspunsuri citate.

In audiența de alătării a lui general Averescu la Rege, Suveranul a autorizat participarea familiei regale la ședința festivă a Parlamentului,

In consecință s-au luat dispoziții

pentru amenajarea tribunei prezidențiale în acest scop.

D-nul ministrul Cudalbu a avut un schimb de vederi cu membrii Consiliului Legislativ secția I-a supra principiilor conducătoare pentru un eventual proiect de lege asupra imprezunienei.

In acest scop, a avut loc o ședință sub președinția lui Cudalbu.

Membrii Consiliului au adunat în acest scop un material informativ de stil de bogal. Până în prezent însă nici Ministerul Justiției nici Consiliul Legislativ nu au procedat la redactarea vreunui ante-proiect asupra imprezunienei.

„Monitorul Oficial” de alătării publică legea prin care „Creditele alocate prin bugetul de 1927, în scopul ajutorării invalidilor, orfanilor și văduvelor de război au fost anulate și trecute ministerului de interne împreună cu o altă sumă destinață colaborărilor statului cu eforia spitalelor civile, — pentru ca să-i servească la acoperirea cheltuielilor recensământului și a unor cheltuieli electorale.

Legea a fost votată de Cameră în ziua de 14 Aprilie.

Situatia externă

— O violentă polemică anglo-americană. — Moscova îngrijorată. — Desbaterile Camerei ungare. — Conferința Micel Înțelegeri. — Splonajul sovietic la Peking —

Intr-un guvernul Marei-Britanii și acel al Statelor-Unite s-a deschis o violentă polemică pe chestiunea datorilor de războiu. Ultima alegație a lui Mellon, ministrul de finanțe al Americii că datorii europeni încasează suficient dela Germania ca să-i poală plăti datorii către Statele-Unite, a provocat o nolă de răspuns a guvernului britanic, care este redactată în termeni neobincinuși în relațiile normale dintre state.

Nota guvernului britanic, după ce dovedește că Marea Britanie face plăți anuale în comptul datorilor de războiu care depășesc de două ori incasările dela Germania în cadrul reparațiilor, afiră că ultimele alegații ale lui Mellon în această privință sunt deci incorecte. Desigur că replica dela Washington nu va întâr-

ziu să se producă și că, dacă nu se va turna apă în vin, discuțione poale devin supărătoare.

In legătură cu evenimentele chineze Moscova a început să vadă cu îngrijorare posibilitatea de succes a acțiunii engleze. „Pravda” vede în schimbarea de guvern din Japonia încă o indicație că Marea Britanie va reuși să unească fările în luptă împotriva revoluției chineze.

Noul președinte de consiliu al Japoniei este parțianul intervenției efective în China, așa că atitudinea Japoniei se va schimba. Incepe deci Moscova să-i dea sama că lupta cu Anglia are să se termine așa cum e și firesc, cu victoria engleză, care va avea pentru Soviele consecințe de cari ele încă nu-i dau bine

seama fiind că nu trăesc cu realitate.

Comisia de afaceri străine a Camerei ungare a ratificat tratatul cu Italia. S-au făcut bine înțelese în prealabil discuțiile și, cum era de așteptat, tratatul a întunit unanimitatea părților.

Din cuvântările roșilor este de reținut aceea a contelui Albert Appony care a condiționat tratatul de efectul căl va avea asupra restabilirei egalității de drept internațional pentru Ungaria, și în același timp, de înțelegere cu Jugoslavia, fără de care ieșirea la Mare prin Fiume rămâne literă moartă. A mai cerut contele Appony și examinarea îndeaproape a relațiilor italo-române. De ce? s-ar putea răspunde dela Roma.

In sfârșit, desbaterea s-a terminat cu declarațiile primului ministru Belházen care a precizat mai ales că, în chestiunile în care Italia și Ungaria posedă un interes comun, tratatul de la Roma va reprezenta sprijinul de arer-gardă al politicei externe ungare.

Ministrul plenipotențiar al României la Belgrad, dl Emandy, a avut o întrevedere cu dl Marinovici, ministru

de externe al Jugoslaviei, discutând chestiunile de căr se va ocupa conferința Micei Înțelegeri.

Ieri a avut loc la Belgrad o ședință a comitetului de presă a Micei Înțelegeri, în legătură cu conferința Micei Înțelegeri. La ședință comitetului de presă a Micei Înțelegeri a luat parte dl Raul Anaslașiu, atașatul de presă de pe lângă legația română din Belgrad.

Se anunță din Peking că guvernul maresalului Ciang-So-Lin a comunicat presei documentele care au fost confiscate la ambasada sovietică. Din aceste documente reiese că ambasada era admirabil informată de tot ce se petreceau la legația străină și procură, prin mijlocirea spionilor, toate documentele secrete care se aflau acolo.

Astfel, încrezincătorul de afaceri al Sovietelor avea la dispoziția sa memorii confidențiale dresate de către Syr Miles Lampson cu privire la negocierile din Hankow. Si aceasta nu era o copie ci chiar originalul, cum a recunoscut-o însuși ministru Marii Britanii. S-a găsit de asemenea și un voluminos dosar cu documente furate la legația Japoniei.

Monumentul Independenței

In numărul nostru de azi am reprodat după „Monitorul Oficial” decretul prin care se deschide pe seama președinției consiliului de ministri un credit excepțional de 30 milioane lei pentru ridicarea în capitala țărei a unui monument comemorativ al răsboiului Independenței.

In concepția ridicării acestui monument a prezentat ideia glorificării monumentului istoric, a strălucitei și fecundei etape ce o înfățișează în analele neamului răsboiu din 1877—1878.

In această concepție, o datorie de pietate și recunoștință glorifică acest moment decisiv în evoluția noastră națională, în perspectivele posteriștei istoriei.

Monumentul acesta își are însă învățământul și sugestiunea lui și pentru clasa de față și pentru generația actuală.

Sunt mulți dintre contemporani, oameni politici scriitori și chiar simpli minoritari, — cari își închipuesc, că existența României: începe simultan cu existența lor, și că strălucita stare de astăzi a țărei este datorită efortului acestei generații.

Potibilitățile de succes, cari au fost oferite generației de astăzi se datoresc sfârșitilor, muncei, jerifei și luptelor generațiilor cari ne-au procedat iar în

dobândirea actualiei fizionomii a României generația dela 1848 care și-a încheiat opera cu înțemeierea regatului, are parte ei de merit decisiv.

Răsboiul din 1877—1878, a încheiat o epocă istorică, pentru a deschide una nouă, care și-a găsit concluzia în realizarea încheierii naționale a tuturor provinciilor românești în forma unui stat unitar.

De astăzi o nouă epocă se deschide țării noastre în perspectivele istorice. E datoria generației prezente să corespundă misiunei ei istorice.

Dacă înălțuirea evenimentelor istorice ar fi impiedicat răsboiul dela 1877, dacă o echipă a conștiinței naționale și a concepției oamenilor noștri de stat ar fi impiedicat participarea României la acest răsboi, problematică să fi avut statul de azi al României Mari.

Pericita generație de astăzi să se descopere cu recunoștință și evlavie în fața monumentului Independenței.

Corul „Armonia”,

face repetiție în Palatul Cultural (întrarea din parc), în zilele de Luni, Marți și Joi, între orele 7—8 seara.

Doritorii a fi înscrise de membri, se pot prezenta cu aceste ocazii.

împul ședinței nu poate să-si părăsească locul decât cu învoieala președintelui. Într-o zi se discuta răspunsul la mesaj, erau mulți înscriși să vorbească, prezida C. A. Rosetti.

— Ti e cald, boerule? întrebă unul din cei doi tineri pe bițel Conu Dumitrichi, care nu își găsea astămpăr la fotoliu și ofia întruna.

— Ba... nu mi-i tocmai bine, și aș vrea să ies.

— Poi nimic mai simplu, cere-te la președint.

— Cum? întrebă cu un aer desprăsat și rugător Conu Dumitrichi. Fața lui roșie, congestionață, brobonată de sudeoare, exprima o mare neliniște o adâncă suferință fizică.

— Te scoli la picioare, ridici două degete și strigă tare: Cer cuvântul!

Așa făcu bietul Conu Dumitrichi, și vră să plece, dar Tânărul îl apucă de brat.

— Unde te duci? Stăi să-i vie rândul... când ti o strigă președintul, — așteaptă că de-abia te a înscris.

O, ce tortură, până să-i vie rândul! Așteptat el că a așteptat, șodată s-au scutat grăbit:

— Domnule președint, nu mai pot...

— Aveți răbdare, mai sunt trei înaintea dvs., și strigă președintul cam răstă.

Si Conu Dumitrichi se trătu în fotoliu, zdrobit, speriat ca de amenin-

tarea unei mari catastrofe. Cumplite furtuni trebuiau să se petreacă în... conștiința nefericitului deputat, judecând după varietatea de expresii că se schimbă într'una, într'una pe torturata lui figură.

Când președintul strigă: „Dl Petcu are cuvântul”, odată sări Conu Dumitrichi și, fiindu-se cu amândouă mâinile de păutece, se repezi afară, gonit ca de groază unui incendiu.

Anii întregi să vorbit de faimosul, „discurs la mesaj”, al lui Conu Dumitrichi. Adevarul e că, în cei patru ani de deputație, nu l'a mai auzit nimeni cerând cuvântul.

Mâncă la „Birtul Economic” din șilja Gabroveni. Într-o seară face cunoștință cu Gherei și cu Andronic.

Bucuria lui că a găsit doi oameni de trebă cu cari să mai schimbe o vorbă. Si și-a dat drumul Conu Dumitrichi, și a povestit ba una, ba alta, până înărtzu. Rămăseseră numai ei în biră. Gherei aduse vorba despre „apa de aur”, — și explică lui Petcu, cum poate cineva, cu această minunată apă, să făcă, din nimic, napoleoni adevarări.

Lui Petcu nu-i intra în cap, și nu venea să credă o asemenea nădrăvănie. Atunci Andronic se dete cu scaunul mai aproape, își luă un aer misterios, și, scoțind din buzunar o mână de bani negri, urăzi zise:

— Uite, eu din ăstea îți fac napoleoni.

— Și umbără? nu-i cunoaște lumea?

Andronic avea un zâmbet de sfidare. Scoase dintr'una alt buzunar cinci napoleoni curați, spălați cu apă de aur, și-i dăte lui Petcu.

— Poftim.. i-ai dă... și schimbă la orice zaraf poftășă...

Lăcomia birui frica. Și iată-l, într-o seară misterioasă, pe Conu Dumitrichi străbătând un coridor strămt și întunecat, fiindu-se c' o mână de brațul lui Gherei, iar cu cealaltă păzindu-si buzunarul greu și umflat cu cei 500 de napoleoni, din care avea să-i facă Andronic 50.000! Iată-i tustrei în pivniță. Ce curioase emoții l.. lui Petcu i se pare că se găsește într'o lume de farmec.. de basme.. El se teme totuș să se despărătă de bănișorii lui siguri, pipăiți. Andronic îl înțelege perfect.

In mijloc e un cazan enorm, în care Gherei toară o donjă de apă neagră, apoi tustrei se opintesc la un sac cu bani pe care-l deșartă-n caza. Andronic deschindă, face câteva gesturi cabalistice, scoate o sticluță din buzunar, picură trei picături în cazan și începe să mesece c' furcă...

— Acum, iute die Petcu, aruncă-i în cazan, iute pe toti...

Si tremurând, Conu Dumitrichi as-

vărle pripit peste gologanii lui Andronic, iubii și strălucitorii lui napoleoni; parca și rupe din carne. Il trec ameliți, îi urlă ca de o bătie.

Dar ce sgomot e afară?... un zornăit de pinteni, de săbi.

— În numele legii, deschide!

— Suntem traiați, strigă dramatic Andronic.

Da, era poliția, teribila poliție a comporilor: un procuror, un comisar și doi gardiști...

Conu Dumitrichi, plângea ca un copil.

Dar oamenii legii sunt venali și stie Andronic. O poliță de alți zece mii de lei, pe care Conu Dumitrichi să grăbit s-o achite în trei zile, a salvat onoarea nefericitului deputat.

Multe mai stie Conu Dumitrichi și mult-i-e drag să povestească, dar despre aceste două întâmplări nu pot fi spuse niciodată.

Speriat de revoluția tăranilor din primăvara anului 1888, și-a vândut moșii, și a prefăcut roată averea la bonuri, și a așezat în București, oraș sigur și bine păzit în contra căloșilor de tăranic, cari căutau să despoile de averea lui muncii.

Al. Vladuță.

INFORMATIUNI

Dorințele legitimiștilor unguri

— O conferență a contelui Zichy —

Contele Zichy, președintele partidului economic creștin-social din Ungaria, participant al guvernului și legitimist de frunte, a ținut în seara de 26 Aprilie cor. o conferență despre ideia legitimistă.

In expunerile sale, contele Zichy a pornit dela punctul de vedere că, aşa numita lege de detronare a fost impusă națiunii ungare împotriva voioiei sale și prin silnicie din afară.

Opoziția publică s'a împărțit în trei tabere. În prima tabără se află aceia care aderă fără rezervă la punctul de vedere al oricărui guvern. În a doua tabără se află aceia, care acceptă punctul de vedere al liberei alegeri a regelui și în sfârșit în a treia tabără suntem noi legitimisti, care păstrăm în mod neclintit fidelizele Pragmaticei sanctiuni și urmărим pe regale Otto, care este regele legitim al Ungariei și căruia nici o lege de detronare nu-i poate răpi acest drept.

Contele Zichy a taxat pe partizanii liberei alegeri a regelui dreptrevolutionari, pentru că tăgăduiesc o lege vie, anume aceea a Pragmaticei sanctiuni și afară de aceasta califică drept lege o simplă hotărire pentru că aceasta nu-i este impusă Ungariei prin forță externă, fără aprobarea națiunii.

Contele Zichy a declarat, că guvernul va trebui în curând să ia o hotărâre în ceea ce privind regalitatea denarece — a încheiat contele Zichi — se află în mijloc unei primejdii.

Situată constitutională a Ungariei

— Declarațiile contelui St. Bethlen. —

Primul ministru contele Stefan Bethlen a făcut trimisului special al ziarului »Politika« din Belgrad declarat relativ la relațiile dintre Ungaria și Serbia. Reținem din această interesantă parte cu privire la situația constituțională a Ungariei.

— În ce privește situația constituțională a Ungariei — a spus contele Bethlen — pot să vă declar, că ea este astăzi în suspensie, ea urmând să rămână în această stare, atât timp cât factorii competenți nu vor putea aborda soluționarea ei, în formele legale întrucât reconstruirea constituțională desăvârșită, este o chestiune dificilă.

Ziaristul observă că, din declarațiile și coaversația avută cu contele Bethlen rezultă că directivele politice externe ale Ungariei încearcă să stabilească bune raporturi cu toți vecinii, fără însă ca să ia vreun angajament politic.

Noui arestări în afacerea Varjassy-Juhos

Timișoara. — Dl Săfărescu, judecător de instrucție a luat un lung interogator funcționarilor St. Beck și E. Dobó dela „Masa orfană“, acuzări că în anul 1925 au liberat dnei Juhos un certificat fals de care văduva să a servit la ridicarea dela „Masa orfană“ a unei sume de câteva sute de mii lei care, se zice, ar fi fost întrebuințate în scopul unor reparații făcute la castelul dela Brestovăț. (Aga).

România comandă vase de pasageri

Ni se anunță din București că, sănătatea mari din Italia, Franța, Anglia, Germania, Olanda și Danemarca au fost solicitate de ministerul de comunități să facă oferte pentru comandarea a trei vase mari de pasageri și cinici de marfă.

E este probabil că aceste sănătăți vor trimite delegații oficiali la București pentru a trata preluarea comenzii. Degeții urmează să se întrenă în București în ziua de 16 Mai.

Medicul de circumscripție dela Șimand victimă unui atentat?

Ieri după masă a fost internat în sanatoriul Pozsgay din localitatea dl S. Wagner, medicul circumscripției Șimand, care prezintă grave răni la picioare provenite din foc de armă: intervenția medicală a reușit bine și deci, glonțul a fost îndepărtat.

Drul Wagner declară, că mergând cu trăsura în comună vecină Sânmartin, ca să viziteze un pacient, pe drum un învățător comună oarecare nu se știe din ce motive a descărcat un foc de revolver asupra sașale.

Victima declară că nu bănuiește de loc care ar fi motivul atentatului și că după săvârșirea acestuia agresorul a dispărut.

Cazul a fost depus Parchetului.

Ploae torențiale și grindină în Ungaria

MISKOLCZ. — O ploaie torențială și furtună cu grindină s'a abăut ieri după masă asupra orașului Miskolcz. În câteva minute străzile ajunsere sub apă. Apa ce s'a scurs de pe colinele din preajma orașului au inundat toate străzile. Patru pompe au fost în permanență în activitate. Rețeaua telefonică și telegrafică a suferit mari avarii.

În răstimp de 20 minute grindina a făcut mari pagube la Mezőköves, unde era tocmai târg de tară. La Alsóvásárad grindina a făcut stricării în semănături. La Diósgyör, valurile apelor au inundat cartierul muncitorilor dela uzinele de fer. Sátoraljaújhely a fost inundat de către apele râului Ronya.

Cum va fi ales noul prinț moștenitor al Spaniei

Paris. — »Le Journal« a declarat că regelui Alfonso al Spaniei a luat, încă la 15 Martie, — când era bolnav — hotărîrea de a numi pe fiul său prințul Juan Carlos, moștenitor al tronului.

Chestionea a fost discutată apoi în consiliu de miniștri, dia 30 Aprilie, la Sevilla. E vorba să fie convocat parlamentul, ales prin sufragiu universal, ca să sănctioneze desemnarea nouului principie moștenitor.

Regelii împărășteace această părere.

Măsurile luate pentru congresele L. A. N. C.

Se știe că Duminecă vor avea loc atât în Iași cât și în București, cele două congrese ale partidului național-creștin.

Governul fiind informat că o parte din ligiști vor voi să turbure întâlnirea din București a luat măsuri ca să preîntâmpine orice dezordini.

Sosirea compozitorului Mascagni

Mercuri cu simplonul a sosit la București muzicantul Mascagni. În gara de Nord a fost întâmpinat de dñi A. Alessandrescu, N. Ottescu, Lechio dela legația italiana și publicul aflat în gară. Mercuri seara distinsul oaspete a asistat la reprezentarea operii „Boris Godunov“, cu Alexandru Mousjukin.

Reducerea tarifului de mărfuri pe Calea Ferată Electrică Arad-Podgoria

Calea ferată Electrică Arad-Podgoria, cu începere de azi a redus tariful mărfurilor de călătorie în mod simțitor și anume: până la 10 km. pentru 100 kg. 19 lei, până la 20 km. 22 lei, până la 30 km. 30 lei, până la 40 km. 35 lei și până la 50 km. 40 lei. Acestea taxe intră în vioreare încă în ziua de azi. (1105)

Expoziția dnei Letiția Al. Stamatiad

Duminică, 8 Mai la orele 11 dimineață, se deschide în sala cea mică a Palatului Cultural din Arad, a șasea expoziție de pictură și a treia de vase pictate cu motive românești a unei Letiția Al. Stamatiad.

Expoziția se poate vizita în fiecare zi între orele 11—1 a. m. și 4—8 p. m. Intrarea liberă.

O interesantă invenție a unui student român dela Bruxelles

Numărul Românilor care fac cinstirea în străinătate sporesc pe zi ce trece.

Ultimul zile care ne-au sosit dela Bruxelles vorbesc în termeni extrem de elogioși despre invenția unui Tânăr compatriot al nostru, originar din Giurgiu.

Așfel în marele cotidian L'Indépendance Belge, sub titlul „une belle invention“ cîlind următoarele rânduri:

„Un Tânăr student al școlii politehnice, de pe lângă universitatea din Bruxelles, dl Paul Nicolae Popescu, de origine român, a inventat un motor hidraulic, chemat a face multă vîlvă în lumea specialiștilor.

Acest motor are facultatea de a se alimenta prin rotație, cu aceeași cantitate de apă, asigurând mișcarea în mod suficient.

Simplicitatea acestei mașini va reduce considerabil cheltuielile de construcție și întreținere, provocând astfel o foarte mare economie prin înlocuirea combustibilului costisitor prin apă.

Noul motor hidraulic al dlui Paul N. Popescu este destinat a înlocui atât în mica cît și în mare industrie motoarele cu explozie sau cele alimentate cu electricitate.

Governul regal belgian, pentru frumuseala calității ale acestui motor, l'a brevetat“.

Din cîte suntem informați, Tânărul nostru compatriot despre care se ocupă presa belgiană în momentele de față, este fiul drului N. Popescu, fost medic primar al județului Vlașca.

In Segă

Azi 6 Mai, la orele 3 și 50 minute trăzneta a aprins o casă din Strada Școlii No. 24.

Casa a ars complet. Cu ajutorul vecinilor s'a putut scăpa tot mobilierul dela carbonizare. Nici o victimă omenească n'a fost.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Puncționari români din Arad și județ, luati masa numai la restaurantul românesc „PALACE“, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Dîna 15 Mai masa se va servi în grădină.

Dniș abonați, cari nu primesc ziarul regulat, sunt rugați a ne face cunoscut pentru a lua măsurile de îndreptare.

CINEMA ELISABETA.

Azi, după masă excepțional orele 3, 6 și 9

BIBLIA

Film senzational dela craițineasă Iumil până la împăratul Solomon, în două părți, 18 act. Amândouă părțiile deodată.

Prețuri obișnuite.

De Luni BAROCCO cu Jean Angelo.

Legația italiană

roagă pe toți aceia, cari și-au unde există morminte de ale foștilor prizonieri italieni pe teritoriul județului Arad, ca să comunice data la Biroul Societății Mormintele Eroilor, Arad, Primăria, camera 55, deoarece intenționează să-i exhumeze și să-i transportă într'un cimitir central.

Loc deschis

Declarație

Ziarul »Magyar Ujság« în articolul său de fond, din ziua de eri 5 Mai, a adresat cuvântul injurioase la adresa Biroului telegrafic »Radar« pe motivul că acest birou i-ar fi transmis mai multe știri false.

Desi este o absurditate și imposibilitate a presupune despre acest bîtoz asemenea fapte incalificabile, totuș Magyar Ujság atacă cu cuvântul neobișnuit în jurnalistică luptătoare totdeauna la mod cinsit pentru scopuri șalite.

Respingem în modul cel mai categoric atacul incalificabil a ziarului »Magyar Ujság« și susținem că, știrile false ce ni se compută, au fost transmise de persoane stărite de acest birou, spre a induce în eroare ziarul »Magyar Ujság«. Că aceste știri neexacte au fost date publicității, se datorează indeosebi lipsei de concepții jurnalistică a celor care redactează acest ziar. În oricare redacție, — încă și »sakál«, ar fi putut observa întăriile și fondul prea nebuzat al acestei știri. Să mergem însă mai departe: »Magyar Ujság« a știut că »Radar« nu transmite asemenea știri și — totuș a atacat atât de brusc »Radar«-ul, spre a se scuza înaintea opiniei publice că am sărit ca musca 'n zârc, ceeace a și declarat unul dintre colaboratorii acestui ziar, înaintea unui ziarist din Arad.

Pendru »Magyar Ujság« nu mai trimitem nici o știre și pentru atacul brutal și incalificabil, i-am intentat proces de presă.

Arad, la 6 Mai 1927.

Nicolae Zsigmond,
cond. filialei »Radar«
din Arad.

Pentru cele publicate în rubrica aceasta Redacția nu răspunde.

BURSA

Inchiderea dela 6 Mai 1927

Cursurile devizelor Zürich

Berlin	12322.—
Amsterdam	208 10
New-York	51993.—
Londra	252675.—
Paris	2037.—
Milano	2730.—
Praga	1540.—
Budapesta	9060.—
Belgrad	913.—
București	331.—
Varșovia	5812.50
Viena	7317.50

BUCUREȘTI

Devize

Paris	656.—
Berlin	39.65
Londra	811.50
New-York	167.—
Italia	874.—
Elveția	3225.—
Viena	23.30
Praga	496.—

Valute

Napoleon	670.—
Mărci	38.—

(CLUJ) croitor cu renume foarte bun în România, își va deschide prăvălia în prima jumătate a lunii Mai în Arad, Bulev. Regina Maria 9. Etajul I. — 10

AVIZ!

Aduc la cunoștință On. Public că am preluat Hotelul și Restaurantul fost Ungar și cu dala de 1 Maiu l-am deschis sub numele

Este în permanență deschis cu mâncari calde și reci. Rog binevoitorul Dv. sprijin ATANASIU BARNA. 940

"LA NEPOTUL UESEL"

viz-a-viz de via-
duct. Voiatori au
o reducere de

10 la sută.**AVIZ****AVIZ!**

Aducem la cunoștință On. public, că am cumpărat magazia unei fabrici de paltoane impermeabile și aşa ne aflăm în posesiunea lor peste

1000 IMPERMIABILE pt. dame și bărbați

cari le-am pus spre vânzare pe lângă prețuri foarte ieftine. Din cauza imbuințării Levului toate hainele afătoare în magazia noastră le vindem pe lângă prețuri foarte reduse. 950

Szántó și Komlós

Arad, vis-a-vis de teatru.

Nu întârziati a privi vitrinile noastre!

Haine (blouse) croșetate,
veste, Poule-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) și capătă pe lângă prețuri convenabile la

SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad. 245

Dormitor, complet, culoare inchisă, cu sculpturi artistice în lemn de stejar, se vinde urgent din cauza mutării. Preț 25.000 Lei, eventual în rate. Popovici, Str. Desseanu Nr. 8.

Dacă vrei să dejunezi sau să cini ieftin și să fii servit conștiincios cauță

hală de vin a viticulturei „Minoritilor”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri excelente!
Deschis până la ora 12. 511

HALO!! Din cauza desființării prăvăliei noastre de ghete, toate marfă afătoare în depozit ca ghete bărbătești, femești și pt. copil le vindem pe lângă **OLARIU și COMP.** ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 47 (fost Boros Béni-tér).

948

"CUVÂNTUL ARDEALULUI"

Insertii se primesc în Administrația ziarului Arad, Str. Românul Nr. 6.

Direcția Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calitate înaltă, cu un ajutor puternic în timpul de pescuit și în mină, incăzii, pregăti mâncăruri, a călcă rufe și a ne scăldă. Instalații necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciul Scevola 9, II, 13. — Telefon: 27, 25, 16

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public ce privesc comenzi etc.

Var, ghips și ciment

angro și în detaliu la 1013

IOAN LINGURAR
ARAD, Piața Catedralei No. 8.**Citiți Cuvântul Ardealului!**

In toată ziua mezeluri proaspete, carne de porc, unoare, cișcă, toifelul de cărnuri proaspete la 480

Sumanian Gheorghe și Fiul
Bulev. Regele Ferdinand No. 52
Cer sprijinul Ovor, public românesc!

Atențiu-

Cine vrea să cumpere și ieftin, să cerceteze Magazinul

„ILICA”

textile-manufactură, tricotaje și modă bărbătească și pentru dame Arad, Bulev. Regele Ferdinand 13 (fost Magazinul de la Prăjii Apponyi).

Reclama
este sufletul
comerțului

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Strada Gheorghe Lazar o. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. :: Depozit de imprimante secretariale și advocațiale.

